

TYDZIEŃ KSIĄŻEK ZAKAZANYCH

Wykaz książek (wybór)

120 DNI SODOMY / Markiz de Sade [1904]

Najsłynniejsze dzieło markiza de Sade. Co ciekawe autor nie był świadomy, że jego książka przetrwała atak na Bastylię – wierzył, że przepadła na zawsze. Opowiedział w niej głosem czterech prostytutek o stu dwudziestu dniach niczym niepohamowanej orgii seksualnej opierającej się tylko na zakazanej przez kościół katolicki sodomii. Książkę opublikowano dopiero na początku XX wieku.

Szybko została przetłumaczona na wiele języków, w tym: japoński, angielski, hiszpański, niemiecki i rosyjski.

Jest uznawana za wysoce kontrowersyjną, a część krajów całkowicie jej zakazała przez tematykę wyraźnej przemocy seksualnej i ekstremalnego okrucieństwa, np. Australia w 1957 roku. Mimo to książka nadal pozostaje ważnym dziełem dla literaturoznawców i historyków.

451 STOPNI FAHRENHEITA / Ray Bradbury [1953]

Książka przez 13 lat była sprzedawana w wersji ocenzurowanej przez wydawcę, gdzie zmieniono treść ponad 75 fragmentów. W 1998 r. usunięta z listy lektur w Missisipi za bluźnierstwo. Cenzurę zniesiono po protestach uczniów i rodziców.

Ironią losu jest, że książka porusza temat cenzury i palenia książek.

ALICJA W KRAINIE CZARÓW / Lewis Carroll [1865]

Maciej Słomczyński w przedmowie do swojego tłumaczenia pisał, że jest to zapewne jedyny wypadek w dziejach piśmiennictwa, gdzie jeden tekst zawiera dwie zupełnie różne książki: jedną dla dzieci i drugą dla bardzo dorosłych. Opowieść została w 1931 roku zakazana w prowincji Hunan w Chinach. Powodem była antropomorfizacja zwierząt. Cenzor Ho Chien twierdził, że przypisanie ludzkiego języka zwierzętom jest obrazą dla ludzkości. Bał się, że dzieci zaczną postrzegać zwierzęta na tym samym poziomie co ludzi, a to było niedopuszczalne!

ARCHIPELAG GUŁAG / Aleksandr Solżenicyn – noblista [1973]

Z powodu powieści autor został aresztowany, pozbawiony radzieckiego obywatelstwa i skazany na wygnanie. Książka była zakazana w ZSRR do 1980 r. z powodów politycznych. Jednak w 2009 r. dodano ją do listy lektur w szkołach średnich.

BASTION / Stephen King [1978]

Zakazana w jednej ze szkół w Oregonie (1989) za sceny przypadkowego seksu i przemocy.

BIBLIA

W 1942 r. w III Rzeszy, kiedy ogłoszono doktrynę Narodowego Kościoła Rzeszy, próbowano wyeliminować wszelkie przejawy chrześcijaństwa. W związku z tym zakazano używania Biblii, którą miała zastąpić „Mein Kampf”.

TYDZIEŃ KSIĄŻEK ZAKAZANYCH

BUSZUJĄCY W ZBOŻU / Jerome David Salinger [1951]

W 1957 r. australijski urząd celny skonfiskował przesyłkę zawierającą m.in. „Buszującego w zbożu”, która miała być prezentem dla australijskiego rządu od ambasadora USA. W latach 1961-1982 książka była zakazana w szkołach i amerykańskich bibliotekach. Książka wzbudza kontrowersje z powodu wulgarnego języka, nawiązań seksualnych, dewaluację wartości rodziny, promocję alkoholu, papierosów i rozwiązłości.

CHATA WUJA TOMA / Harriet Beecher Stowe [1851]

Książka zakazana w Illinois (1984) na wniosek radnego ze względu na rasizm i niestosowny język (użycie w niej słowa „nigger”). Zdaniem radnego podzielił uczniowie i rodzice. Od momentu wydania budziła silne emocje w USA, została też zakazana w 1853 r. w Rosji z powodu podważania nauk Kościoła prawosławnego i poddawanie w wątpliwość autokratycznej władzy.

CHARLIE I FABRYKA CZEKOLADY / Roald Dahl [1964]

Zakazana przez bibliotekarzy? Niestety tak, ponieważ pracownicy biblioteki w Boulder (Colorado, USA) uznali, że przekazuje ubogie wartości życiowe. Na szczęście zakazano jej tylko w tym jednym miejscu.

CIERPIENIA MŁODEGO WERTERA / Johan Wolfgang Goethe [1774]

Powieść wywierała bardzo duży wpływ na czytelników: ubierali się oni jak główny bohater, znacznie też wzrosła liczba samobójstw (samobójcy umierali z egzemplarzem książki w kieszeni). Publikacja książki została zakazana przez kościół, z powodów religijnych i społecznych. Zdaniem duchownych nakłaniała ona do samobójstwa. W 2007 r. znalazła się na tzw. indeksie Giertycha.

CZERWONY KAPTUREK / bracia Grimm [wyd.1857]

Książki zakazano w szkołach w Kalifornii przez... butelkę wina znajdującą się w koszyku, który Czerwony Kapturek niósł dla babci.

CZTERY PORY ROKU / Stephen King [1982]

Książka usunięta z kilku bibliotek szkolnych w USA ze względu na „nie spełnianie standardów społecznych”. W jednej ze szkół książki zakazano na prośbę rodziców.

DEKAMERON / Giovanni Boccaccio [wyd.1470]

Znalazła się na rzymskim indeksie w 1559 r., zakaz potwierdzono 5 lat później. Utwór zakazany w USA przez dziesięciolecia na podstawie dokumentu „Federal Anti-Obscenity Act” (1873). W 1954 r. trafił na czarną listę National Organization of Decent Literature za obsceniczność, wulgarność, lubieżność i brak przyzwoitości.

TYDZIEŃ KSIĄŻEK ZAKAZANYCH

DOKTOR ŻYWAGO / Borys Pasternak – noblista [1957]

Zakazana w Rosji do 1988 r. za antywojenny, kontrrewolucyjny wydźwięk i krytykę stalinizmu. Kiedy w 1958 r. Pasternakowi przyznano Literacką Nagrodę Nobla, został zmuszony do odmowy jej przyjęcia. Jedna z najczęściej cenzurowanych książek wg Jonathona Greena.

DZIENNIK / Anne Frank [1947]

Książka powstała na podstawie obszernych fragmentów pamiętnika napisanego przez Anne Frank podczas ponad dwuletniego pobytu w ukryciu jej rodziny oraz czwórki znajomych w czasie niemieckiej, nazistowskiej okupacji Holandii.

Ojciec Anne usunął z pamiętnika fragmenty, gdzie np. skarżyła się na egoizm innych, jednak wydawcy to nie wystarczyło i zażądał usunięcia kolejnych fragmentów, np. o menstruacji Anne i jej siostry.

Niemieckie wydanie książki pociągnęło za sobą kolejne ingerencje w treść; usunięto fragmenty uznane za obraźliwe dla Niemców.

Rodzice amerykańskich uczniów oskarżali książkę o niestosowność, podważanie autorytetu dorosłych.

Jeden z rodziców arabskiego pochodzenia nie chciał, aby jego dziecko omawiało w szkole utwór, którego bohaterką jest Żydówka.

Natomiast w 1983 r. w Alabamie chciano usunąć książkę z listy lektur, gdyż uznano ją za... zbyt przygnębiającą.

Zakazano jej w Libanie za pozytywne przedstawienie Żydów i Izraela.

FOLWARK ZWIERZĘCY / George Orwell [1945]

Do końca lat 80. XX w. książka była zakazana przez polską cenzurę, ponieważ przedstawiała ustrój totalitarny, nawiązując do rosyjskich władz. Pierwsze oficjalne polskie wydanie ukazało się dopiero w 1988 r., mimo to od końca lat 70. powieść cieszyła się dużym zainteresowaniem i krążyła w drugim obiegu. W Kenii zakazano jej w 1991 r., ponieważ krytykowała skorumpowanych przywódców, natomiast w 2002 r. w szkołach w Zjednoczonych Emiratach Arabskich - z powodu... bohaterów w postaci mówiących świń. Uznano, że taki obraz godzi w wartości religii islamskiej.

GRONA GNIEWU / John Steinbeck – noblista [1939]

Zakazana w wielu miejscach USA, np. w Kalifornii. Obywatele USA palili jej egzemplarze, była atakowana przez prawicę i lewicę. Z jednej strony książka nie była akceptowana przez część społeczeństwa, ale jednocześnie stała się bestsellerem, a kolejki do wypożyczenia jej w bibliotekach były rekordowo długie (np. 62 osoby oczekujące w East St. Louis, USA). W 1962 r. Steinbeck otrzymał Literacką Nagrodę Nobla, do której w znacznej mierze przyczyniły się „Grona gniewu”.

TYDZIEŃ KSIĄŻEK ZAKAZANYCH

HARRY POTTER / J.K. Rowling [1997]

Seria książek wywołała falę procesów sądowych, gdzie oskarżano J.K. Rowling o szerzenie okultyzmu i satanizmu wśród młodych, naiwnych ludzi.

Wielokrotnie usuwany z bibliotek i szkół. Krytykowany przez Kościół. W 2019 Szkoła Katolicka w Nashville usunęła ją ze względu na opisy zaklęć i klątw.

W sukcesie książki pani Rowling zaczęto dopatrywać się działania samego... szatana. Książka wielokrotnie, głównie przez środowiska kościelne, oskarżana była o podejrzane i nieczyste podteksty. Podobno to dzieło mroczne, brutalne, okraszone "zwyrodniałą fantazją". Od momentu pierwszego wydania książki odbyło się wiele procesów sądowych, których inicjatorzy oskarżali autorkę o szerzenie okultyzmu i satanizmu wśród młodych ludzi. Niejednokrotnie palono książki oraz usuwano je z bibliotek – takie przypadki zdarzały się nawet na naszym polskim podwórku...

Największe protesty odbyły się w Wielkiej Brytanii, USA, Bułgarii, Iranie oraz Grecji. Książki palono na stosie oraz wycofywano z bibliotek.

JĄDRO CIEMNOŚCI / Joseph Conrad [1899]

Książka była atakowana za rasistowski wydźwięk, wzbudzała konsternację i oburzenie. Była szeroko komentowana i poddawana dyskusji wśród akademików.

KANDYD / Voltaire [1759]

Natychmiast po publikacji Kandyd odniósł ogromny sukces wydawniczy, stając się też jednak wielkim skandalem. Książka w wielu krajach była zakazywana – oskarżano ją o bluźnierstwo, podburzanie do niepokojów politycznych i antyintelektualizm.

Książka zakazana w USA w 1929 r. z powodu obsceniczności.

W 1944 r. Poczta USA zażądała wykreślenia pozycji z katalogu książek dostarczanych za ich pośrednictwem.

KOCHANEK LADY CHATTERLEY / David Herbert Lawrence [1928]

W Wielkiej Brytanii książkę uznawano za pornograficzną. Powodem do ataków było m.in. słownictwo, np. słowo „fuck” w różnych formach czy „cunt”. W 1960 r. książka wyrokiem sądu została „oczyszczona z zarzutu” obsceniczności. W Australii zakazano nie tylko samą książkę Lawrence'a, ale także publikację na jej temat, „The Trial of Lady Chatterley”. Historia tej powieści przyczyniła się do złagodzenia cenzury w tym kraju. Mimo to w 2009 r. Australia Post (instytucja rządowa) zabroniła sprzedaży książki w swoich sklepach. Ponadto książka znajdowała się na czarnej liście w wielu innych krajach, np. Kanadzie, Stanach Zjednoczonych, Kanadzie i Japonii.

KOLOR PURPURY / Alice Walker [1982] – Pulitzer

Zakazana w szkole w Oakland (Kalifornia; 1984), w szkołach w Pensylwanii (1992), usunięto ją także z bibliotek szkolnych w Zachodniej Virginii. Przyczyną były niepokojące idee na temat relacji międzyrasowej, relacji człowieka z Bogiem, ludzkiej seksualności.

TYDZIEŃ KSIĄŻEK ZAKAZANYCH

KSIĄŻĘ / Nicholo Machiavelli [1532]

Jedna z najważniejszych pozycji w dziejach filozofii politycznej, poradnik strategii utrzymania władzy, źródło doktryny politycznej zwanej makiawelizmem.

Książka znalazła się na indeksie tytułów „absolutnie zakazanych” przez Kościół Rzymskokatolicki. Katolicy nie mogli czytać, ani nawet posiadać tego dzieła.

Protestanci oskarżali autora o wydarzenia nocy świętego Bartłomieja, był on wg nich bezpośrednio odpowiedzialny za śmierć 50 tys. hugenotów.

Na niekorzyść książki działał w latach późniejszych fakt, że stanowiła ona dla Benito Mussoliniego argument popierający istnienie władzy dyktatorskiej.

LOLITA / Vladimir Nabokov [1955]

W 1955 r. Ministerstwo Spraw Wewnętrznych we Francji zakazało wydawania książki; zakaz cofnięto w 1956 r. Recenzje powieści były skrajnie różne, np. w „New York Times Book Review” oceniono ją pozytywnie, a na łamach „New York Times” uznano ją za pornograficzną. Książka była zakazana również w Wielkiej Brytanii, Argentynie, Nowej Zelandii, RPA.

Zakazana przez pewien czas we Francji, Wielkiej Brytanii, Argentynie, Nowej Zelandii, RPA ze względu na kontrowersyjną treść.

LOT NAD KUKUŁCZYM GNIAZDEM / Ken Kesey [1962]

Zakazana w wielu amerykańskich szkołach, m.in. w Colorado (1971), Ohio, Nowym Jorku, Idaho, Waszyngtonie, głównie za wulgarne słownictwo, gloryfikowanie działalności przestępczej, opisy brutalności i przyczynianie się do zepsucia młodzieży. W jednej z kalifornijskich szkół została wycofana (2000) ze względu na rodziców, którzy skarżyli się na wybór przez nauczycieli „śmieci” jako lektur.

MANIFEST KOMUNISTYCZNY / Karol Marks, Fryderyk Engels

W 1878 r. książki zakazano w Niemczech, z powodu dwóch prób zamachu na Wilhelma I. W 1933 r. znalazła się wśród pozycji publicznie palonych przez nazistów. Trafiła też do indeksu ksiąg zakazanych Kościoła Rzymskokatolickiego. Zakazywana była w min. 16 krajach na całym świecie.

MECHANICZNA POMARAŃCZA / Anthony Burgess [1962]

W 1973 r. w Utah pewien księgarz został aresztowany za sprzedawanie obscenicznych książek, wśród których znajdowała się „Mechaniczna pomarańcza”. Książka skreślona z listy lektur w wielu amerykańskich stanach, np. w Massachusetts (1977), Colorado (1976) za wulgarny język. Usunięto ją też z bibliotek szkolnych w Alabamie (1982).

MEIN KAMPF / Adolf Hitler

Książka budziła liczne protesty jeszcze przed opublikowaniem zarówno w USA jak i w Europie. We wrześniu 1933 r. zakazano sprzedaży książki w Pradze, miesiąc później w Katowicach (sąd uznał ją za „obraźliwą”).

TYDZIEŃ KSIĄŻEK ZAKAZANYCH

MYSZY I LUDZIE / John Steinbeck – noblista [1937]

Książkę usunięto z bibliotek szkolnych w Tennessee, kiedy postanowiono pozbyć się wszystkich „brudnych książek” z publicznych szkół i bibliotek. Oskarżono ją o obsceniczność i wulgarny język. Podobny los spotkał ją w stanie Ohio (1980).

Powieść traktuje o przyjaźni, rasizmie, nierówności pomiędzy silnymi a słabymi, białymi a czarnymi, młodymi a starymi, kobietami a mężczyznami – a więc o skomplikowanych stosunkach międzyludzkich. Ważnym motywem są też marzenia, przedstawione jako potężna siła.

NAGI LUNCH / William S. Burroughs [1959]

Książkę uznano za obsceniczną w Bostonie w latach 60. XX w., zakazano jej z powodu realistycznych opisów praktyk seksualnych, w tym gejowskich.

NA ZACHODZIE BEZ ZMIAN / Erich Maria Remarque [1927]

Zakazana za obsceniczność w USA (w Chicago i Bostonie). W Austrii i Czechosłowacji (1929) zakazano jej czytać żołnierzom, a we Włoszech (1933) została uznana za przejaw antywojennej agitacji. W nazistowskich Niemczech książki zakazano, ponieważ była zniewagą dla Wehrmachtu, a w 1933r. znalazła się wśród pozycji palonych publicznie przez nazistów.

NORA CZYLI DOM LALKI / Henryk Ibsen [1882]

W 1883 r. zakazano jej w Alabamie (USA) za propagowanie poglądów feministycznych.

NOWY WSPANIAŁY ŚWIAT / Aldous Huxley [1932]

W 1932 r. w Irlandii zakazano jej z powodu nawiązań o charakterze seksualnym. Usuwana z programów nauczania w USA: w Missouri (1980), Oklahomie (1988), Kalifornii (1993) ze względu na negowanie wartości rodziny, chrześcijańskich i koncentrację wokół negatywnych aspektów.

OLIVER TWIST / Charles Dickens [1846]

Książkę oskarżano o antysemityzm. W 1949 r. grupa żydowskich rodziców w Nowym Jorku oskarżyła miejską radę edukacji, domagając się wycofania utworu ze szkół. Sąd odrzucił wniosek, orzekając, że usuwanie książek ze szkół nie przyczyni się do osłabienia uczuć antyreligijnych.

O POWSTAWANIU GATUNKÓW / Karol Darwin [1859]

Książka była zakazana w wielu krajach, zakazywano też nauczania w szkołach teorii ewolucji Darwina. Autora oskarżano o „detronizację Boga”. Książkę potępiano podczas kazań, nigdy jednak nie znalazła się ona na indeksie Kościoła Katolickiego.

TYDZIEŃ KSIĄŻEK ZAKAZANYCH

PAMIĘTNIKI FANNY HILL / John Cleland [1748]

Osiemnastowieczny bestseller o życiu prostytutki został zakazany w Massachusetts w 1821 r., jak się można domyślić - za obsceniczność.

Pierwsza książka, która była przedmiotem sprawy sądowej o obrazę obyczajów w USA.

PANI BOVARY / Gustave Flaubert [1857]

Książkę oskarżano o „przestępstwo przeciwko moralności”, francuscy wydawcy usuwali z niej fragmenty, które uznawali za niestosowne. W 1888 r. brytyjska gazeta „Tablet” zaatakowała Flauberta, nazywając go pornografem.

PARAGRAF 22 / Joseph Heller [1961]

Książka zakazana w Ohio (1972), Teksasie (1974) i Waszyngtonie (1979) za obraźliwy język. Książkę próbowano usunąć ze szkół m.in. z powodu ukazania kobiet w obraźliwy sposób.

PIEŚŃ SALOMONA / Toni Morrison – noblistka [1977]

Książki zakazano w wielu amerykańskich szkołach z powodu poniżającego stosunku do czarnoskórych oraz pornograficznego języka.

PRZEMIANA / Franz Kafka [1912]

Książka zakazana w nazistowskich Niemczech. (przemiana w robaka)

PRZEMINĘŁO Z WIATREM / Margaret Mitchell [1936]

Zakazana w niektórych amerykańskich szkołach (1978, 1984) ze względu na rasistowski język.

PRZYGODY HUCKA FINNA / Mark Twain [1884]

Książki zakazywano wielokrotnie (od 1885 do 2004). Jako przyczyny podawano m.in. niski poziom (nadaje się tylko do slumsów), brak elegancji, rasowo obraźliwy język i wydzźwięk, ale także... zbyt dużą tolerancją rasową.

PRZYGODY TOMKA SAWYERA / Mark Twain [1876]

Zakazano jej w bibliotekach publicznych w Nowym Jorku, Denver i Kolorado (1876), a także w Pensylwanii (1994) za rasistowski język.

ROK 1984 / George Orwell [1949]

Była zakazywana wielokrotnie za treść komunistyczną i odniesienia o charakterze seksualnym. W roku 1950 zakazano jej w ZSRR. Natomiast w 1981 r. na Florydzie ze względu na... prokomunistyczny wydzźwięk. Była to stosunkowo częsta przyczyna zakazywania książki w amerykańskich szkołach, argumenty takie podnosili rodzice, ale i duchowni oraz dyrektorzy.

TYDZIEŃ KSIĄŻEK ZAKAZANYCH

RZEŹNIA NUMER 5 / Kurt Vonnegut [1969]

Książkę palono w Południowej Dakocie i w Michigan z powodu odniesień do kwestii religii (1973). Usunięto ją z wielu bibliotek szkolnych w USA, głównie za obsceniczność, wulgarny język, sceny przemocy, bezbożność, niepatriotyczny obraz wojny. Pewien pastor z Dakoty Północnej w 1973 r. określił ją jako „narzędzie szatana”.

SZATAŃSKIE WERSETY / Salman Rushdie [1988]

Zakazana w następujących krajach za bluźnierstwa wobec Islamu: Bangladesz, Egipt, Indie, Iran, Kenia, Kuwejt, Liberia, Malezja, Papua Nowa Gwinea, Pakistan, Senegal, Singapur, Sri Lanka, Tanzania, Tajlandia. Usunięta także z biblioteki publicznej w Wichicie (Kansas; 1989) za bluźnierstwa wobec proroka Mahometa.

SZCZĘŚLIWY KSIĄŻĘ I INNE OPOWIEŚCI / Oscar Wilde [1888]

Zakazana w bibliotece publicznej w Springfield (1988), ponieważ opowiadania uznano za „niepojące i chorobliwe”.

SZKARŁATNA LITERA / Nathaniel Hawthorne [1850]

W USA rodzice uczniów wielokrotnie zabiegali o wycofanie utworu z listy lektur, w większości przypadków jednak do tego nie dochodziło. Książkę uważano za obsceniczną, ponadto zawierała motyw cudzołóstwa. Jeden z rodziców oskarżył też książkę o wulgarne słownictwo, które jednak w powieści nie występuje. Książka była zakazana w Rosji w latach 1852-1856, w okresie nasilonej cenzury.

SZTUKA KOCHANIA / Owidiusz [p.n.e.]

Poemat prawdopodobnie przyczynił się do wygnania Owidiusza z Rzymu w 8 r. n.e.

W 1497 r. książkę palono we Florencji pod zarzutem niemoralnej treści, a w 1564 r. trafiła na indeks trydencki.

To / Stephen King [1986]

Książka zakazana w bibliotekach szkolnych w Nebrasce (1987). Znalazła się także na zamkniętej półce („closed shelf”) biblioteki New York Central High School (1992).

UCIEKAJ, KRÓLIKU / John Updike – Pulitzer [1960]

Powieść zakazana w Irlandii w latach 1962-1967 z powodu obsceniczności i nieprzyzwoitości. Zakaz zniósła nowa ustawa o cenzurze publikacji (1967). Książka była też usuwana z amerykańskich szkół i bibliotek ze względu na wulgarny język i opisy aktów seksualnych.

ULISSES / James Joyce [1922]

Książka zakazana w Wielkiej Brytanii w latach 30. oraz w Australii w latach 30. i 40. XX w. Chwilowo była też zakazana w USA ze względu na treści o charakterze seksualnym.

TYDZIEŃ KSIĄŻEK ZAKAZANYCH

UMIŁOWANA / Toni Morrison – noblistka [1987]

W 1995 r. książka została zakazana na Florydzie ze względu na język, mimo że w 1987 r. tytuł nagrodzono nagrodą Pulitzera.

WIECZÓR TRZECH KRÓLI / William Szekspir [1600]

Utwór wykreślono z programu nauczania w New Hampshire ze względu na ukazywanie homoseksualizmu jako pozytywnego stylu życia.

WIELKI GATSBY / Francis Scott Fitzgerald [1925]

W 1987 r. zakwestionowano poprawność książki w Baptist College w Charleston ze względu na język i odniesienia o charakterze seksualnym.

WŁADCA MUCH / William Golding – noblista [1954]

W 1992 r. książkę usunięto z bibliotek szkolnych na Florydzie ze względu na zawarte w niej przekleństwa, szokujące fragmenty o seksie, obraźliwy stosunek do mniejszości, Boga, kobiet i osób niepełnosprawnych.

Mimo że książki zakazano również w Nowym Jorku, znajdowała się ona na liście lektur dodatkowych dla tamtejszych uczniów.

WYZNANIA / Jean Jacques Rousseau [1782]

Książka trafiła na indeks Kościoła Katolickiego w 1806 r. Zakazana w USA w 1929 r. Z uwagi na „szkodliwość dla ludzkiej moralności” Urząd Celny zakazał przywozu książki do Stanów Zjednoczonych.

ZABIĆ DROZDA / Harper Lee-Pulitzer [1960]

Zakazana w USA (Minnesocie i Teksasie), także w innych krajach, głównie ze względu na rasistowskie obelgi znajdujące się w książce (m.in. występowanie słowa „nigger”).

ZŁOTE ŻNIWA: RZECZ O TYM, CO SIĘ DZIAŁO NA OBRZEŻACH ZAGŁADY ŻYDÓW / Jan Tomasz Gross [2011]

Porusza temat powojennych losów mienia żydowskiego w Polsce. Sprawa książki trafiła do polskiej prokuratury. Orzeczono jednak, że nie znieważa ona narodu Polskiego i odmówiono prowadzenia w tej sprawie śledztwa.

TYDZIEŃ KSIĄŻEK ZAKAZANYCH

ZWIERCIADŁO KORONY POLSKIEJ / Sebastian Milczyński [1618]

W 1618 roku Miczyński opublikował Zwierciadło Korony Polskiej, które zostało przesłane do sejmu koronnego i przyczyniło się do pogromu Żydów w Krakowie.

Zygmunt III Waza dekretem (mandatem) z dnia 20 sierpnia 1618 r., przesłanym do Consulibus Cracoviensibus, zabronił drukować i sprzedawać dzieło Miczyńskiego, jako wywołujące tumulty i napaści. Dekret ten potwierdził jego syn Władysław IV Waza podczas sejmu elekcyjnego w roku 1632.

Mimo tych zakazów drukowane były dalsze wydania Zwierciadła.

Dostęp: <https://polona.pl/item-view/0de7d4a3-ef3f-433f-8ca6-07926ca85f35?page=4>

ZWROTNIK RAKA / Henry Miller [1934]

W 1937 Sąd Najwyższy Stanów Zjednoczonych obłożył książkę zakazem publikacji na terenie USA. Nie można było jej nawet wwieźć do kraju!

Zakaz cofnięto dopiero w roku 1964, kiedy to powieść doczekała się swojej pierwszej oficjalnej amerykańskiej publikacji.

Książka została w USA zakazana ze względu na wątki erotyczne, wulgarny język. Autor sam określał ją jako „zniewagę wyrządzoną siedmiu fundamentalnym wartościom i symbolom kultury: Sztuce, Bogu, Człowieczeństwu, Przeznaczeniu, Czasowi, Miłości i Pięknu”. Książka do dziś uznawana jest za obsceniczną przez Citizens for Decent Literature.

Inne książki Millera także były zakazane w USA. „Zwrotnik Raka” podobny los spotkał w RPA.

Źródła informacji:

1. Liceum Ogólnokształcące - Słupca <http://loslupca.pl/20252/tydzien-zakazanych-ksiazek-3/>
2. MBP w Żorach (<https://mbpzory.pl/n.tydzien-zakazanych-ksiazek-2023>)
3. 10 książek zbyt niebezpiecznych, by je czytać. Jakie tytuły i dlaczego zostały zakazane? Ta lista zaskakuje (<https://tvn24.pl/ciekawostki/literatura-ksiazki-zbyt-niebezpieczne-by-je-czytac-jakie-ksiazki-i-dlaczego-trafialy-na-indeks-st6125525>)
4. 17 najczęściej zakazywanych książek (<https://kultura.onet.pl/ksiazki/17-najczesciej-zakazywanych-ksiazek/t0hyzs7>)
5. MBP Mszczonów (<https://biblioteka.mszczonow.pl/tydzien-zakazanych-ksiazek/>)
6. Fishtalking” <https://fishtalks.blogspot.com/2019/09/ksiazki-zakazane.html>
7. Mimo zakazów czytamy je wszyscy – książki zakazane (<https://niestatystyczny.pl/2017/09/28/mimo-zakazow-czytamy-je-wszyscy-ksiazki-zakazane/>)